

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ ਜੇ.*

ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿਜੇ ਕੇ. ਜੈਰਥ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ—ਜਵਾਬਦਾਤਾ

2008 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 12420

ਸਤੰਬਰ 01, 2008 (DB)

ਜਨਵਰੀ 25, 2013 (ਸ.ਬ.) ਸ.

(A) **ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—Art.226—ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962—Ss.112(b), 111(o)-ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908—S.20—ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ), ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਕਟਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁੰਬਈ-2 - ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜੁਰਮਾਨਾ ਉਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਆਧਾਰ ਅਗਲਾ ਹੁਕਮ ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣਾ—ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ—ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼—ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼— ਇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ—ਆਰਟੀਕਲ 226 (2)— ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ - ਅਪੀਲਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ - ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ - ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ - ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ - ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ ਨੇ ਰੱਖੇ- ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ**

ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਾਏ ਦਾ ਅੰਤਰ ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਤੀਜੇ ਜੱਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀ. ਜਸਟਿਸ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ

ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ- ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226(2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਸ਼ਬਦ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਬੰਡਲ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ । ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਂਡਰ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੯)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ । ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਪੀਲਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ ' ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਡਿਊਟੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ , ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ। ਅਦਾਲਤ।

(ਪਰਾ 14)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕਿਰਿਆ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਲਕੋਮਿਸਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਸਿੱਕਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2007) 11 SCC 335 ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 21)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ 29.11.2004 ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪਤੇ 'ਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪਤੇ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮਿਤੀ 24.3.2008

ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਤੇ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ/ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ

(ਪਰਾ 28)

(B) ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟ. 226— ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਮੱਤਭੇਦ—ਤੀਜੇ ਜੱਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ— ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ— ਖੇਤਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਢੁਕਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 01.05.2012 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ।

(ਪਰਾ 28)

*** ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਮੱਤਭੇਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਤੀਜੇ ਜੱਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਤੀ 01.05.2012 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਵਾਲਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।**

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਜਗਮੋਹਨ ਬਾਂਸਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੀ

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੰਜੀਵ ਕੰਸ਼ਿਕ

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ 18.03.2008 ਦੇ ਆਦੇਸ਼, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-9, ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ), ਮੁੰਬਈ-2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੈ,

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉੱਤੇ 50,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ

ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਬੀ) ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ, 1962 ਦਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਦ ਐਕਟ")।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇੱਕ ਮਲਕੀਅਤ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ, ਜਿਸਦੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਚਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਥਿਤ ਨਿਰਮਾਣ ਇਕਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 48590 ਮੀਟਰ ਪੌਲੀਏਸਟਰ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਫੈਬਰਿਕ ਕੀਮਤੀ 'ਤੇ 954396/- ਰੁਪਏ। ਵਿਖੇ ਦੀ ਸਮਾਂ ਦੇ ਫਾਈਲਿੰਗ ਦੇ ਬਿੱਲ ਦੇ

ਇੰਦਰਾਜ਼, ਸ਼ਾਮਲ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਰੁਪਏ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ. 16, 15,418/-। ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਬੰਧੂਆ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਦਲਾਲ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਉੱਚ ਸਮੁੰਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਨ ਮਿਸ ਤਿਰੂਪਤੀ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਯੂਨਿਟ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਡਵਾਂਸ ਲਾਇਸੈਂਸ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(3) ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, ਸੂਰਤ, ਗੁਜਰਾਤ, ਨੇ ਉਕਤ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਕਤ ਯੂਨਿਟ ਨੇ ਚਾਰ ਅਗਾਊਂ ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ 2.60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਲੀਅਰ ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਯੂਨਿਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚ ਸਮੁੰਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੇ 29.11.2004 ਨੂੰ ਉਕਤ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ 2.60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 (ਓ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਲ ਜ਼ਬਤ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 0.02.2006 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਕਮਿਸ਼ਨਰ) ਦੁਆਰਾ 7,50,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ, ਮੁੰਬਈ, 31.12.2007 ਨੂੰ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 18.03. ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ), ਮੁੰਬਈ-2 ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-9, ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2008 ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ 50,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਪਹਿਲਾਂ।

(4) ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P-9 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 31.12.2007 ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ।

(5) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁਢਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ P-9 ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਕਸਟਮਜ਼ (ਆਯਾਤ) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 18.03.2008 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਅਪੀਲਯੋਗ ਹੁਕਮ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਅਸਮਰੱਥ

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਐਨੈਕਸਰ ਪੀ-9 ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। **ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਿਸ ਸਵੈਕਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ **ਡਾਉਸਿਲ ਪੇਲੀਮਰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ** ਵਿੱਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। **ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਜੀ. ਅਬਰੇਲ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ**²।

(7) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਉਤਪਲ ਕੁਮਾਰ ਬਾਸੂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ**³, **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਡਾਨੀ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ**⁴, **ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰੀਬਾਕਸ ਸਵਲਾਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। **ਹੋਰ**⁵ ਅਤੇ **ਕੁਸੁਮ ਇੰਗੋਟਸ ਐਂਡ ਅਲੌਇਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ**⁶ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁੰਬਈ।

(8) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਵੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। **ਮਿਸ ਸਵਾਇਕਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** 'ਤੇ ਖਾਸ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਡਲ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਰਬਨ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਐਕਟ, 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 52(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ

ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਸੇਵਾ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸੇਵਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ

¹ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 1289

²1987 (31) ELT 895

³(1994) 4 SCC 711

⁴(2002) 1 ਸਕਿੰਟ 567

⁵(2004) 4 SCC 786, *Rajesh Bindal & Ajay Kumar Mittal, JJJ.*)

⁶2004(168) ELT 3

ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ' ਤੇ ਕੋਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। . ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਦੀ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਅਦਾਲਤ।

(9) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਸ਼ਬਦ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਬੰਡਲ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। **ਤੈਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਂਡਰ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਟੈਂਡਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

"..... ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਇਸਤਿਹਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤੇ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣਦੇ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ। ਇਹ ਵੀ ਸਿਰਫ ਤੱਥ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਕਲਕੱਤੇ ਤੋਂ ਫੈਕਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥ 27-1-1993 ਨੂੰ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ... "

(10) **ਅਡਾਨੀ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ, ਆਯਾਤ ਨਿਰਯਾਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸਬੁੱਕ, ਜਿਸਦਾ ਲਾਭ ਸਿਵਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਗੇ ਗਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੋਨਈ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਤੈਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ:-

"17. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਇੱਕ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੱਥ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਾਦ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤੱਥ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬੰਡਲ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ।

18. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਭੇਜੇ/ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਚੇਨਈ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਸਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ _

19. ਓਐਨਜ਼ੀਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਫਤਰ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ, ਇੱਕ ਫੈਕਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ, ਫਰਮ ਦੇ ਸ਼ਾਖਾ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੈਟਰਹੈੱਡਾਂ ਦੀ ਛਪਾਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਆਰਡਰਾਂ ਦੀ ਬੁਕਿੰਗ ਉਹ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਾਰਵਾਈ"।

(11) **ਨੈਸ਼ਨਲ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਕੇਸ**
(ਸੁਪਰਾ),

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ : -

"12. 1 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਲਕੱਤਾ. ਹਾਈਕੋਰਟ ਕੋਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ।"

(12) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ **ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ**⁷ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਸੀਦ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ:-

"ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਰ, ਇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਰਸੀਦ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੈ"।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ FCI ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗੰਗਟੋਕ (ਸਿੱਕਮ) ਜਾਂ ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਰਿਹਾ ਸੀ। 4.4.2002 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੁਕਮ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, (NE), FCI, ਗੁਹਾਟੀ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਲਈ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ

⁷2003(2) SCT 706

ਗੁਹਾਟੀ ਵਿਖੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਐਫਸੀਆਈ, ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਉਹ ਜ਼ੋਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, FCI, ਗੁਹਾਟੀ । ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚਾਰਜ ਛੱਡਣਾ ਅਤੇ ਸੋਧਣਾ ਵੀ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿਖੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ 12.4. ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪਤਾ . 2002, ਐਫ.ਸੀ.ਆਈ. ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸੂਚੀ P-6/A, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿਰਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਚਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਅਸਲ ਸੇਵਾ ਸਿਰਫ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਹੈ।

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ , ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਫੈਕਸ ਸੰਦੇਸ਼ , ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਾਲ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਦਫਤਰ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਗਰਮ ਸਮਝੌਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ । ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਪਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇਸਦੀ ਰਸੀਦ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੂਰਤ ਸਥਿਤ ਫਰਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਵਿਅਕਤੀ/ਫਰਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ । ਸੂਰਤ, ਦਿੱਲੀ, ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਗਾਜ਼ੀਆਬਾਦ। ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਨੁਭਾਗ ਐਕਟ ਦੇ 112. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

(14) ਨੋਟਿਸ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ , ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ । ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਪੀਲਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ ' ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਚੋਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਡਿਊਟੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ , ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ , ਜੋ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ

ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ
ਹੋ ਸਕਦਾ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ।

(15) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦਾ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ.

ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ, ਜੇ.

(16) ਮੈਨੂੰ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਐਕਟ, 1962 (ਛੋਟੇ ਲਈ, 'ਦੀ ਐਕਟ')

(17) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਨਿਰਣਾ.

(18) ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 226 (2) ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਹੇਠਾਂ:

"226. ਕੁਝ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।-

(1) ... xx xx xx

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਈ . ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

(19) ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(c) ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਹੇਠਾਂ :

"20. ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। - liff ਦੇ ਅਧੀਨ) ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ,

ਹਰੇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ -

(a) ਅਤੇ (b) xx xx xx (c) ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

(20) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226(2) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਉਸ ਉੱਚ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਦਾਲਤ।

(21) ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ। ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਲਕੋਮਿਸਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ **ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਸਿੱਕਮ ਅਤੇ ਹੋਰ**⁸.

(22) ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ⁹ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸਬੰਧਤ।

(23) ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿੱਚ ਰਾਂਚੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਵਰਨ ਰੇਖਾ ਕੋਕਸ ਐਂਡ ਕੋਲਜ਼ ਪ੍ਰ. ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ¹⁰, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ,

ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1981 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ

ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਟਨਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣੀ ਸੀ ਉਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਧਾਰਤ ਸਨ। ਝਾਰਖੰਡ।

⁸(2007) 11 SCC 335, *Rajesh Bindal & Ajay Kumar Mittal, JJJ.*)

⁹(2006) 6 SCC 207

¹⁰(2004) 136 STC 57

(24) **ਕੁਸੁਮ ਇੰਗੋਟਸ ਐਂਡ ਅਲੌਇਸ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹¹ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ, ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਭੌਤਿਕ

(25) ਕੇ. **ਭਾਸਕਰਨ ਬਨਾਮ ਸ਼ੰਕਰਨ ਵੈਧਿਆਨ ਬਾਲਨ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹² ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਧੀਨ:

"14. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਕਈ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਐਕਟ ਹਨ ਜੋ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਹਨ: (1) ਚੈੱਕ ਦਾ ਡਰਾਇੰਗ, (2) ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਚੈੱਕ, (3) ਡਰਾਅ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ, (4) ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ, (5) 15 ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡ੍ਰਾਅਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਦਿਨ।

15. ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਜੇ ਕੰਮ ਇੱਕੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਪੰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਕੰਮ 5 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 178(d) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਕੀਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹੇਠਾਂ:

"ਜਿੱਥੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

16. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਪੰਜ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਹਨਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇ ਖੇਤਰ

¹¹(2004) 6 SCC 254

¹²ਜੇਟੀ 1999 (7) ਐਸਸੀ 558

ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਸ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਪੰਜ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਇੰਨਾ ਚੌੜਾ ਅਤੇ ਇੰਨਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣਾ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਅਭਿਆਸ ਹੈ।"

(26) ਅਗਲਾ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। **ਮੈਸਰਜ਼ ਸਵੈਕਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਖੇਤਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ

(27) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਅਰਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। **ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਡਾਉਸਿਲ ਪੇਲੀਮਰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿ. ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮਜੀ ਅਬਰੋਲ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ. ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹³ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 124(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ.

(28) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ 29 ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। 11.2004, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪਤੇ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪਤੇ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਰਡਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮਿਤੀ 24.3.2008 ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਤੇ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ/ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ

¹³ 1987 (31) ELT 895

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਗਮੋਹਨ ਬਾਂਸਲ ।

ਐਚ.ਪੀ.ਐਸ.ਘੁੰਮਣ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਤਲਬੀ ਕੀਤੀ
ਗਈ।

ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) ਤੇ , ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ) ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 18.3.2008 (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-9) ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ । ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਅਪੀਲਯੋਗ ਸੀ ਆਰਡਰ

(2) ਦੇ ਸੈਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਤਭੇਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ , ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਆਂ.

(3) ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 18.3.2008 ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-9) ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਹੈ , ਜੋ ਕਿ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ), ਮੁੰਬਈ-2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ 50,00,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ /- ਕਸਟਮ ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 112 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਐਕਟ") ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇੱਕ ਮਲਕੀਅਤ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ, ਜਿਸਦੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਸੰਚਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਯੂਨਿਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 9,54,396 /- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ 48590 ਮੀਟਰ ਪੌਲੀਏਸਟਰ ਫੈਬਰਿਕ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ। ਬਿਲ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ , ਸ਼ਾਮਲ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ 16,15,418/- ਰੁਪਏ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ । ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਬੰਧੂਆ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਦਲਾਲ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਜਿਸਨੇ ਉੱਚ ਸਮੁੰਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਮੈਸਰਜ਼ ਤਿਰੂਪਤੀ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਯੂਨਿਟ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਡਵਾਂਸ ਲਾਇਸੈਂਸ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ, ਸੂਰਤ (ਗੁਜਰਾਤ) ਨੇ ਉਕਤ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਕਤ ਯੂਨਿਟ ਨੇ ਚਾਰ ਐਡਵਾਂਸ

ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ 2.60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਲੀਅਰ ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਇਕਾਈ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚ ਸਮੁੰਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ । ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਨੇ ਏ ਦਿਖਾਓ

29.11.2004 ਨੂੰ ਉਕਤ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ 2.60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111(o) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਲ ਜ਼ਬਤ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। 31.12.2007 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਡਜਿਊਡੀਕੇਸ਼ਨ), ਮੁੰਬਈ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ 7,50,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ। ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 18.3.2008, Annexure P-9, ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ), ਮੁੰਬਈ-2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ 50,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਪਹਿਲਾਂ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਦੇਸ਼, ਫੈਸਲੇ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣੇਗੀ। ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ **ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਸਵਾਇਕਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹⁴, **ਕੁਸੁਮ ਇੰਗੋਟਸ ਐਂਡ ਅਲੌਇਸ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ**¹⁵ ਅਤੇ **ਡਾਉਸਿਲ ਪੇਲੀਮਰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਜੀ. ਅਬਰੇਲ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹⁶ (ਬੋਮ) ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨਗੀ

(5) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਮਾਲ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁੰਬਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ।

(6) ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਰਿਕਾਰਡ।

(7) ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਘੋਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ

(2) ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੀ ਧਾਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਸੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ

¹⁴ ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 1289

¹⁵ 2004(168) ELT 3(SC)

¹⁶ 1987 (31) ELT 895

ਸੰਵਿਧਾਨ (ਪੰਦਰਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1963 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ (1 ਏ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਚਾਲੀ ਦੂਜੀ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1976 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

226. ਕੁਝ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। -

(1) XX XX ਐਕਸ.ਐਕਸ

(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) XX XX ਐਕਸ.ਐਕਸ

(4) XX XX XX"

(8) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226(2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (ਸਬਿਪ ਵਿੱਚ "ਕੋਡ") ਦੀ ਧਾਰਾ 20(c) ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(ਸੀ) ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226(2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਸਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(c) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਸ਼ਰਤਾਂ:-

20. ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। - ਉਪਰੋਕਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਰੇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ-

(a) XX XX ਐਕਸ.ਐਕਸ

(b) XX XX ਐਕਸ.ਐਕਸ

(c) ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਠਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ। - ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਦਫਤਰ ਵੀ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਗ੍ਹਾ।"

(9) ਇਹ ਜਾਂਚਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਕੀ ਹੈ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਤੱਥ ਜਿਸ ਨੂੰ, ਜੇ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਡਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਕੱਠੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਦਈ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ/ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਜੋ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ਕਾਰਵਾਈ

(10) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਇਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(11) ਦੇ ਕਾਰਨ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ **ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਬਨਾਮ **ਮੈਸਰਜ਼ ਸਵੈਕਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹⁷ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਧੀਨ:-

"ਐਕਸ਼ਨ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

' ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਹਰ ਤੱਥ ਜਿਸ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ।"

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਡਲ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਦਾ

(*Hemraj Singh Bindal & Ajay Kumar Mittal, JJJ.*)

(12) **ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਉਤਪਲ** ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ
ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। **ਕੁਮਾਰ**

¹⁷ ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 1289

ਬਾਸੂ¹⁸ . ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਟੈਂਡਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਟੈਂਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੰਮ ਹਜ਼ੀਰਾ (ਗੁਜਰਾਤ) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫੈਕਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(13) **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਅਡਾਨੀ ਐਕਸਪੋਰਟਸ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਹੋਰ**¹⁹ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁੱਦਾ ਚਰਚਾ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ ਉਹ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਐਗਜ਼ਿਜ਼ਿਟਿਵ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਕੀਮ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਾਸਪੋਰਟ ਚੇਨਈ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਾਲ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਬੇਨਤੀਆਂ:-

“(i) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਤੋਂ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ;

(ii) ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਦੇ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ;

(iii) ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਭੇਜੇ/ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ;

(iv) ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਤੋਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਰਯਾਤ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ;

(v) ਪਾਸਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ;

(vi) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।”

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਦਕਿ

¹⁸(1994) 4 SCC 711

¹⁹(2002) 1 SCC 567

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:-

“ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਵਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਉਹ ਤੱਥ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਇੱਕ ਤੱਥ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਤੱਥ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗਠਜੋੜ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਾਦ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤੱਥ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬੰਡਲ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ।”

(14) **ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਹਰੀਬੰਕਸ ਸਵਲਾਰਾਮ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ** ²⁰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਜ਼ਰੀਆ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਾਸੇ

(15) **Kusum Ingots & Alloys Ltd. ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (UOI) ਅਤੇ Anr** ²¹ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ, ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਭੋਪਾਲ ਸ਼ਾਖਾ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੋਪਾਲ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਸੁਰੱਖਿਆ

²⁰JT 2004(4) SC 508

²¹(2004) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 254 : ਜੇ.ਟੀ. 2004 (ਸਪ. 1) 475

ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 2002। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। . **ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ** ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ 'ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ' ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਤੱਥ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ, ਧਾਰਾ 226 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ.

(16) **ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ**²² ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੈਰਾਂ 7 ਅਤੇ 8 ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਕੀ ਹੈ :

"7. ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸੱਟ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੇ.

8. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੀਆਂ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਜੇਕਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੀਟ ਜਾਂ

²²(2006) 6 SCC 207

ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਵੇਖੋ ONGC ਬਨਾਮ ਉਤਪਲ ਕੁਮਾਰ ਬਾਸੂ)।”

(17) ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਲਕੋਮਿਸਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ **ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਸਿੱਕਮ**²³ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਧੀਨ:-

“ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਕੈਟੇਨਾ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਤੱਥ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥਕ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ/ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ 'ਕਾਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਉਹ।”

(18) ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਇੱਕ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਗਠਜੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੂਚੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226(2) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ

ਕੋਰਟ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਅੰਦਰ ਪੈਂਦਾ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਸੀਮਾਵਾਂ

(19) ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਦਾਲਤ।

(20) ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ

ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪਦ ਸਿਲੇਬ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਉਪਲੇਕ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ।
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:-

²³ (2007) 11SCC 335

153. **ਆਦੇਸ਼, ਫੈਸਲੇ, ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ** - ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ, ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, -

(a) ਆਰਡਰ, ਫੈਸਲੇ, ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ; ਜਾਂ

(b) ਜੇ ਆਰਡਰ, ਫੈਸਲਾ, ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਚਿਪਕ ਕੇ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਘਰ।"

(21) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼, ਫੈਸਲਾ, ਸੰਮਨ ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ

(a) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਰਡਰ/ਫੈਸਲੇ/ਸੰਮਨ/ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟੈਂਡਰ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਣ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 153(a) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ ਢੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(22) ਧਾਰਾ 153 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਹੁਕਮ/ਫੈਸਲਾ/ਸੰਮਨ/ਨੋਟਿਸ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕਸਟਮ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਚਿਪਕ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਘਰ

(23) ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਅਸਲ ਸੇਵਾ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਲਈ ਇੱਕ *ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ* ਹੈ। ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣੇਗਾ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। abinitio.

(24) ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ *ਸਵੈਕਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜਿਸਦਾ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਸੀ, ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਸਵਾਲ

(Hemant Gupta, Rajesh Bindal & Ajay Kumar Mittal, JJJ.)

ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਲਕੱਤਾ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਕੋਲਕਾਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 152 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰਨ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਕਟ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ: -

18-ਬੀ, ਬ੍ਰੇਬੋਰਨ ਰੋਡ, ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 52(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਸੇਵਾ, ਭਾਵ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਇੱਕ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰਨ ਐਸ. 52 ਐਕਟ ਦਾ (1) ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਵ ਜੈਪੁਰ ਬੈਂਚ ਵਿਖੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿ ਕੀ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਲਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। 226 (2) 'ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 52(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ 8 ਫਰਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ

ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜ਼ਬਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਵਿਭਾਗ, ਜੈਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਐਸ. 52(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 52(1) ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 226. ਜੇਕਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜੈਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਦੀ

ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 52(1) ਅਧੀਨ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226, ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪਾਅ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜੈਪੁਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੰਗੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(25) **ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਫੂਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ**²⁴ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਖੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਚਾਰਜ ਮੀਮੋ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਜ਼ੋਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਗੁਹਾਟੀ ਰਾਹੀਂ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਵਾਹਾਟੀ ਵਿਖੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿਖੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਗੁਹਾਟੀ ਦਫਤਰ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਦਫਤਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਫਤਰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਪਤੇ 'ਤੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੋ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ. ਇਹ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਦਫਤਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੂਚਨਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਨੂੰ ਚੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ। lis.

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:-

“ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ FCI ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਜ਼ੋਨ ਗੰਗਟੋਕ (ਸਿੱਕਮ) ਜਾਂ ਸਿਲੀਗੁੜੀ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੀ ਮਿਤੀ 4.4.2002 ਨੂੰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ

²⁴ 2003 (2) SCT 706

ਜ਼ੋਨਲ ਮੈਨੇਜਰ (NF), FCI, ਗੁਹਾਟੀ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਲਈ, ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿਖੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਐਫਸੀਆਈ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜ਼ੋਨਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਐਫਸੀਆਈ, ਗੁਹਾਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚਾਰਜ ਛੱਡਣਾ ਅਤੇ ਸੌਂਪਣਾ ਵੀ ਗੁਹਾਟੀ ਵਿਖੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, FCI ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 12.4.2002 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-6/A ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਚਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਅਸਲ ਸੇਵਾ ਸਿਰਫ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਹੈ ਆਰਡਰ।"

(26) **ਡਾਉਸਿਲ ਪੇਲੀਮਰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ** ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। **ਲਿਮਿਟਿਡ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ)** ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 124 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਖੋਪ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਕੋਚੀਨ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਬਿੱਲ ਵੀ ਕੋਚੀਨ ਵਿਖੇ ਕਸਟਮ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ **ਸਵਾਇਕਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ)** ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਨਾ ਹੋਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 124 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ

ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਜਿਸ ਨੂੰ *Handwritten Briefs & Jay Kumar Mittal, JJJ.*)

(27) ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ , ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਾਲ

ਸਵਾਇਕਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ **ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, **ਡੀ.ਸਿਲ ਪੇਲੀਮਰਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਿਡ** ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ। **ਲਿਮਿਟਿਡ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ।

(28) ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਥੇ 18.3.2008 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-9) ਦੇ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਆਯਾਤ), ਮੁੰਬਈ ਦੁਆਰਾ 50,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਡੀਆਰਆਈ), ਸੂਰਤ, ਗੁਜਰਾਤ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਡੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ 29.11.2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ।

(29) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਵਾਲਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਐਕਟਿੰਗ ਚੀਫ਼ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੋਸਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਿਆਂ।

ਸੁਬਰਿਤ ਕੌਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ